

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1177

av Krister Örnfjäder m.fl. (S)

Mineralavgiften och beslutsprocesser rörande prospekterings- och utvinningstillstånd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör överväga möjligheterna att se över utmaningar i samband med gruvetableringar utifrån ett demokrati-, socialt och samhällsekonomiskt perspektiv.

Motivering

Sverige har under de senaste åren befunnit sig i en gruvboom. Gruv- och mineralnäringen för med sig utländska investeringar, jobb och tillväxt, vilket i sin tur stärker Sverige och välfärden. Detta är positivt och ska tas till vara, men det finns också utmaningar.

Det tilltagande intresset för expansion inom gruvsektorn gör att det finns skäl att förutsättningslöst se över de avgifter som berör gruvnäringen. I en sådan översyn bör exempelvis den prospekteringsavgift som regleras i 14 kap. 2 § minerallagen ingå. Utgångspunkten för översynen bör vara att skapa en tydlig ansvarsfördelning mellan näringens olika aktörer och det omgivande samhället i syfte att hantera de långsiktiga utmaningar som näringen står inför. Sverige har världens lägsta mineralavgift. De flesta av världens gruvnationer väljer att ta ut en mineralavgift på mellan 10 och 30 procent, men i Sverige har vi en mineralavgift på endast en halv promille. Samtidigt vet vi att de svenska naturresurserna har stor betydelse för svensk välfärd och demokrati.

Beslutsprocesserna kring tillståndsgivning för prospektering, brytning och eftervård får ofta kritik för bristande inflytande och insyn för de människor, samhällen och kommuner som påverkas. De får även kritik för att inte ta tillräcklig miljöhänsyn.

Beslut om gruv- och mineralutvinning påverkar inte bara oss som lever nu, utan får konsekvenser för många generationer framöver. Mineraldillgångarna i Sverige tillhör hela den svenska befolkningen – den nuvarande och den framtida. Staten ansvarar för att hantera tillgångarna på ett miljömässigt hållbart sätt som gör att samhällsnyttan blir så stor som möjligt. Vi anser därför att regeringen bör överväga möjligheterna att se över dessa utmaningar i samband med gruvetableringar utifrån ett demokratiperspektiv, socialt perspektiv och samhällsekonomiskt perspektiv.

Krister Örnfjäder (S)

Lena Hallengren (S)

Håkan Juholt (S)